

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Rusaliile - Pogorârea Sfântului Duh

Evanghelia duminicii (Ioan VII, 37-53; VIII,12)

VII

37. Iar în ziua cea din urmă - ziua cea mare a sărbătorii - Iisus a stat între ei și a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea.

38. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pânțele lui.

39. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit.

40. Deci din mulțime, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Proorocul.

41. Iar alții ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos ?

42. N-a zis, oare, Scriptura că Hristos va să vină din sămânța lui David și din Betleem, cetatea lui David ?

43. Și s-a făcut dezbinare în mulțime pentru El.

44. Și unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El.

45. Deci slugile au venit la arhierii și la farisei și le-au zis aceia: De ce nu l-ați adus ?

46. Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om.

47. Și le-au răspuns deci fariseii: Nu cumva ați fost și voi amăgiți ?

48. Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei ?

49. Dar mulțimea aceasta, care nu cunoaște Legea, este blestată !

50. A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El, noaptea, fiind unul dintre ei:

51. Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi și nu știe ce a făcut ?

52. Ei au răspuns și i-au zis: Nu cumva și tu ești din Galileea ? Cercetează și vezi că din Galileea nu s-a ridicat prooroc.

53. Și s-a dus fiecare la casa sa.

VIII

12. Deci iarăși le-a vorbit Iisus zicând: Eu sunt lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.

În ziua de Rusalii, după Sfânta Liturghie, se oficiază "Slujba plecării genunchilor", adică Vecernia Rusaliilor cu rugăciuni speciale, la sfârșitul căreia creștinii primesc ramuri de tei binecuvântat, pe care nu le pun la icoane, ca la Florii, ci le prind la ușă sau la poartă, ca semn al prezenței Duhului Sfânt.

Pogorârea Sfântului Duh – icoană realizată de Elena Gheorghiuță

Luni: Sfânta Treime

- ❖ Sărbătoarea Sfintei Treimi se constituie într-un prilej liturgic de a da slavă lui Dumnezeu și de a-I mulțumi pentru lucrarea binefăcătoare, sfințitoare și mântuitoare a Sfântului Duh care neîncetat se revarsă în Biserică începând de la prima Cincizecime
- ❖ Sfânta Treime este și sărbătoarea Institutului Cultural-Misionar Trinitas al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, ce cuprinde Radio, Editură, Tipografie și Studioul de producție Trinitas TV. Seria manifestărilor a început ieri, cu o slujbă de Te-Deum oficiată de IPS Mitropolit Daniel la Centrul Social-Cultural „Sf. Ilie” Miclăușeni.

Și în parohia noastră, la sărbătoarea Sfintei Treimi se va oficia Sfânta Liturghie la care vă invităm să luați parte Luni.

Pogorârea Duhului Sfânt – înălțarea noastră (câteva repere patristice)

(...) Cine este acela care, auzind vorbindu-se despre Sfântul Duh, nu este răscolit în cugetul său și nu se ridică cu mintea la o fire superioară? Este numit Duhul lui Dumnezeu, "Duhul Adevărului, Care din Tatăl purcede" (Ioan 15,26), "Duh drept" și "Duh conducător" (Psalm 50, 11-13), însă numele Său prin excelență este **Duhul Sfânt**...

Nu este posibil ca atunci când auzi cuvântul "Duhul" să-ți închipui o ființă limitată, supusă schimbărilor și transformărilor sau într-un tot asemenea creaturilor, ci, îndreptându-ți mintea către cele superioare, este necesar să te gândești la o fire spirituală, cu putere infinită, nelimitată, ce nu se măsoară cu secole și ani, care abundă în bunătăți. Către El se îndreaptă toate câte au nevoie de sfințenie, pe El Îl doresc toate câte au nevoie de virtute... Desăvârșitor al altora, El nu duce lipsă de nimic. Trăiește nu pentru că I-a dăruit cineva viață, ci pentru că El Însuși este dătătorul vieții.

Nu se desăvârșește treptat, ci este de la început desăvârșit. Rezidă în Sine și Se află peste tot. Este cauza sfințeniei, lumina duhovnicească ce dă oricărei puteri spirituale un fel de iluminare pentru aflarea adevărului. Este inaccesibil după natură și perceput doar după bunătate; pe toate le umple cu puterea Sa, dar se comunică doar celor vrednici, și acestora nu în aceeași măsură, ci împarte harul după credința fiecăruia. Este simplu după esență, dar variat după lucrări; Se află în întregime în fiecare și în întregime Se află peste tot prezent; Se împarte fără să sufere ceva și Se comunică în întregime, asemenea razei solare (...)

Unirea intimă a Duhului cu sufletul nu constă într-o apropiere în spațiu, - cum s-ar putea apropia cel trupesc de cel netrupesc? -, ci în abținerea de la păcate, care ulterior adăugate sufletului, datorită iubirii de trup, l-au înstrăinat de intimitatea lui Dumnezeu. Prin urmare, când se va curăți cineva de rușinea pe care a contractat-o din răutate și va reveni la frumusețea firească și va reflecta prin curățire, ca într-o oglindă împăratească, vechiul chip, numai atunci va putea să se apropie de Paraclet (=Mângâietorul, gr.).

Acesta însă, strălucind precum strălucește soarele înaintea ochiului curat, îi va arăta aceuia în el însuși imaginea Celui nevăzut. În fericita contemplare a chipului vei vedea frumusețea arhetipului. Prin Duhul inimile se înalță, cei neputincioși sunt conduși de mână, cei ce sunt pe calea virtuții se desăvârșesc... Și după cum se întâmplă cu corpurile strălucitoare și cu cele transparente, că, atunci când o rază cade peste ele, devin mai strălucitoare și altă strălucire pornește din ele, la fel se întâmplă și cu sufletele purtătoare și iluminate de Duhul, ele însele devin duhovnicești și răspândesc altora harul. Urmare a acestui fapt este prevederea celor viitoare, tâlcuirea tainelor, cunoașterea celor ascunse, harismele, viața cerească, conviețuirea cu îngerii, bucuria fără margini, rămânerea permanentă cu Dumnezeu
Sf. Vasile cel Mare, Tratatul despre Sfântul Duh

(...) se cuvenea ca, de vreme ce Fiul a trăit în trup printre noi, și Duhul să se manifeste trupește între noi și ca, în timp ce Hristos s-a reintors la Sineși, Duhul să se coboare la noi, venind ca Domn și fiind trimis ca unul care nu îi era potrivnic... Pentru rațiunea aceasta vine el după Hristos, pentru rațiunea ca să nu ne lipsească Mângâietorul. „Un alt mângâietor”, ca să cugeți la egalitatea lui de cinstire. Căci vorba „un altul” vrea să spună „un altul ca mine”... Și apare „în limbi” pentru înrudirea lui cu Cuvântul și „în limbi de foc” (Fapte 2,3), mă întreb, dacă nu cumva din pricina curățirii (căci cuvântul nostru cunoaște și un foc curățitor, așa cum poate afla oricine dorește), sau din pricina substanței lui. Căci Dumnezeul nostru este foc (Deut. 4.24) și anume foc care mistuie răutatea, chiar dacă te aprinzi din nou, strămtorat de către deoiființime; și în limbi „împărțite”, din pricina deosebirii harismelor și „așezate”, din pricina neamului lor împărătesc și a odihniei întru sfinți, fiindcă și tronul lui Dumnezeu este de heruvimi (Isaia 37, 16); și „în foisor” (Fapte 2, 37)... pentru urcarea celor care îl primesc și pentru ridicarea lor de la pământ.

Sf. Grigorie de Nazianz, Taina m-a uns – Cuvântări, Ed. Herald, 2004, p 217

„Ușa” este Fiul — căci zice: „Eu sunt ușa” [Ioan 7, 9] — „cheia” este Duhul Sfânt —, căci zice: „Luați Duh Sfânt; căroră le veți ierta păcatele se vor ierta lor, căroră le veți ține, ținute vor fi” [Ioan 20, 22-23] —, iar „casa” este Tatăl — căci zice: „In casa Tatălui Meu sunt multe locașuri” [Ioan 14, 2]. Ia seama deci întocmai în tâlcul duhovnicesc [*theoria*] al cuvântului. Deci dacă cheia nu descuie — căci zice: „Acestuia portarul îi deschide” [Ioan 10, 3] —, ușa nu se deschide; iar dacă ușa nu se deschide, nimeni nu intră în casa Tatălui, după cum zice Hristos: „Nimeni nu intră la Tatăl, decât numai prin Mine” [Ioan 14, 6]. *Cheia este Duhul Sfânt!*
Sf. Simeon Noul Teolog, Cateheze Ed. Diesis, 2003, p. 338

... Ieri firea noastră a fost urcată la ceruri și a fost adusă lui Dumnezeu și Tatăl. Vrăjmășia s-a destrămat și împăcarea s-a realizat. Astăzi Duhul dăruie prin apostoli darurile Sale cerești celor de pe pământ și pacea și împăcarea noastră cu Dumnezeu primește încredințare.

Ieri s-a făcut făgăduința venirii Mângâietorului, căci zice [Hristos]: „Dacă nu Mă duc, Mângâietorul nu va veni la voi” [Ioan 16, 7]. Astăzi făgăduința ajunge la capăt, căci „împlinindu-se Cincizecimea, toți apostolii erau adunați împreună. Și s-a făcut pe neașteptate un vuiet din cer și li s-au arătat împărțite limbi ca de foc și au șezut pe fiecare dintre ei. Și profeteau în limbi străine mărețiile lui Dumnezeu” [Fapte 2, 1-4]. O, taine înfricoșătoare! O, lucruri uimitoare! Hristos Se face mijlocitor între Dumnezeu și oameni [1 Tim 2, 5], desființează vrăjmășia, câștigă pacea, unește cele distanțate [Ef 2, 14]. A luat trup și a dat Duh.

Umblând pe pământ, deștelenind și înnoind cu cinstita cruce ca și cu un plug inimile împădurite sălbatic de necredință și păcat ale oamenilor, a aruncat semințele cunoașterii lui Dumnezeu și ale virtuții în inimile noastre. Și urcând la ceruri a dăruit ucenicilor Săi, ca unor lucrători ai Evangheliei Lui, Duhul Său ca pe o seceră și i-a trimis în toată lumea [Mt 28, 19] să secere mântuirea oamenilor, să-i adune pe cei împrăștiați în felurite opinii și să-i închidă în hambarele unei singure credințe și unei singure Biserici [cf. Mc 4, 26-29; Lc 10, 2]. Și așa cum secera taie partea de sus a spicului care se întinde în văzduh, pe care o aduce în mâinile celui care-l secera, lăsând partea sa de jos și aproape de pământ ca nefolositoare și netrebnică, urmând a fi mistuită de foe, tot așa și Duhul Sfânt, Care a grăit în apostoli, a deosebit pe credincios de necredincios și pe cel rău de cel bun.

Teolipt al Filadelfiei, Cuvinte duhovnicești, imne și scrisori, Ed. Diesis, 2000

După Învierea și Înălțarea Mântuitorului Hristos, grupul mai larg al ucenicilor Săi - "numărul lor era ca la o suta douăzeci" - "într-un cuget, stăruiau în rugăciune" (Fapte 1, 14-15) "în încăperea de sus, unde se adunau de obicei". Această adunare a lor nu constituia încă *Ecclisia* (=Biserica, gr.). Era o adunare a unor oameni uniți de amintiri comune dar și de nădejdi comune, oameni speriați, fără să aibă o foarte clară idee despre ce așteptau de fapt și spre ce lucrare erau chemați. Cu câteva zile mai înainte întrebau pe Învățătorul lor dacă în anul acela avea să elibereze pe poporul iudeu de jugul romanilor și dacă va reazeza împărăția lui Israel (Fapte 1, 6). Chiar și după experiența Învierii, așteptările lor se vede că nu depășeau limitele lucrurilor și ale ambițiilor lumești.

Oamenii aceștia și întreaga lor adunare se transformase radical o dată cu evenimentul Cincizecimii. Sfântul Evanghelist Luca încearcă să ne descrie experiența zilei aceleia folosind imagini care pot să se constituie într-o analogie: erau iarăși adunați în locul cunoscut din Ierusalim. Și "fără de veste, s-a făcut un vuiet din cer, ca de suflare de vânt ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau" (Fapte 2, 1-2) - ceva asemănător unui zgomot de vânt puternic, care pare a veni de sus și care umple spațiul unde erau adunați ucenicii. Această experiență auditivă a fost însoțită și de una vizuală: niște "limbi de foc" ce coborau asupra fiecăruia dintre ucenicii adunați acolo "și s-au umplut toți de Duhul Sfânt" (Fapte 2,4). Dacă ceea ce s-a întâmplat atunci nu poate fi descris decât prin intermediul unor imagini, transformarea radicală a ucenicilor, odată cu "umplerea" lor de Duhul Sfânt, are drept urmare manifestări foarte concrete și vizibile pentru toți cei de față: "au început să vorbească în alte limbi" - încep dintr-o dată să vorbească toate limbile popoarelor și neamurilor care erau adunate la Ierusalim pentru sărbătoarea Cincizecimii. Fiecare din mulțime auzea pe ucenici vorbind limba sa "și erau uimiți toți și se minunau". și aceiași ucenici care erau până atunci înfricoșați, oameni simpli, neînvățați - "fără de carte și simpli", cum îi numește Luca - încep

să propovăduiască mulțimilor "despre faptele minunate ale lui Dumnezeu" (Luca 2,11), cu lejeritatea și cu înțelepciunea celor mai experimentați vorbitori. Acum știu ce sunt și ce vestesc, cunosc sensul evenimentelor anterioare la care au fost martori și la ce fel de viață îi cheamă pe oameni prin predica lor. Îi cheamă să se boteze pentru a primi și aceștia "darul Duhului Sfânt" - să participe la posibilitatea deschisă, de acum, pentru totdeauna a Cincizecimii. Pe cei "trei mii" pe care îi botează în prima zi îi aduc la Cina Sfintei Euharistii - "la frângerea pâinii". În același timp, "multe minuni și semne se făceau în Ierusalim prin Apostoli" - vindecări de bolnavi, vindecări de demonizați, chiar și învieri din morți, cum a fost cea a Tavitei din Ioppe.

Pogorârea Duhului Sfânt nu este pentru om un adaos magic de capacități și harisme. Este o eliberare a posibilităților de viață care nu are nimic irațional și "supranatural". Duhul se pogoră peste firea noastră, transformând nu logosul firii (ceea ce este firea noastră), ci modul de existență al acesteia, modul de constituire a ipostasului nostru. Primind Duhul Sfânt încetăm să mai existăm trăgându-ne ipostasul nostru din necesitatea succesiunii biologice și a individualității autonomizate. Existăm deoarece este voia iubirii lui Dumnezeu.

Christos Yanaras, Abecedar al credinței, Ed. Bizantină, 1996, pp. 158-159

Pelerin la mănăstiri

Mănăstirea Dobrovăț

Sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt este și Hram al multor biserici și așezăminte mănăstirești de pe cuprinsul Moldovei. Între acestea, în cele ce urmează vă prezentăm una dintre ctitoriile ștefaniene din zona Iașului.

Nu foarte departe de agitația orașului, la 15 km pe șoseaua ce duce spre Vaslui, într-un decor plin de frumusețe, la poalele unei păduri de carpen, brad și fag se află mănăstirea Dobrovăț.

Așezământul monahal, printre cele mai vechi și mai frumoase, construit între 1503-1504, este ultima ctitorie a Binecredinciosului Domn Ștefan cel Mare și Sfânt. Pisania domnească scrisă în slavonă pe lespede de piatră și așezată în dreapta ușii de la intrare spune: „Binecinstitorul Domn Io Ștefan voievod cu mila lui Dumnezeu, domnul Țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voievod, a înălțat acest hram cu „Pogorârea Sfântului Duh” care a început a se zidi în anul 7011 (1503) luna lui april în 27 de zile și s-o săvârșit în anul 7012 (1504) al domniei lui, anul patruzeci și șapte și o lună din al optulea curgător.”

Biserica, ridicată numai în zidărie - lucrările fiind terminate de Bogdan al III-lea și zugrăvită în timpul lui Petru Rareș - a suferit mari prejudicii din cauza deselor incursiuni de pradă ale cötropitorilor. Aflându-se în stare jalnică, din anul 1864, timp de 35 de ani va ajunge "vestita pușcărie de la Dobrovăț", pentru ca mai apoi aici să funcționeze 3 ani un orfelinat de fete, iar apoi

timp de 27 de ani să fie transformată în școală de agricultură. Va fi reactivată ca mănăstire la data de 14 mai 1913 de către regele Carol I, dar pe parcursul regimului comunist va fi din nou transformată în școală. În anul 1990 va redeveni așezământ monahal de maici pentru un an și apoi mănăstire de călugări, așa cum este și în ziua de azi, având o obște de viețuitori îmbunătățiți duhovnicește, în frunte cu vrednicul stareț, preocupatul părinte Chesarie

Biserica ștefaniană este o construcție din piatră, realizată în stil moldovenesc. Luând în considerare particularitățile edificiului, se crede că meșterii care au participat la ridicarea ei, sunt aceiași cu cei ce au înălțat biserica de la Arbore. Biserica prezintă în interior: altar, naos, gropniță îngustă și pronaos, iar la exterior, fațadele nepictate au ornamente de piatră. Aflăte în camera mormintelor, pietrele funerare sunt o mărturie a destinației pe care a avut-o biserica la început, și anume de gropniță domnească. Aici se găsește mormântul doamnei Nastasia, soția lui Bogdan al III-lea. În aceeași cameră sunt șase pietre funerare ale membrilor familiei Racoviță, decedați între 1664-1685.

Pictura a fost executată în 1529, în timpul primei domnii a lui Petru Rareș, de către o echipă de meșteri anonimi, meșterul principal fiind autorul picturilor din naos și al registrelor superioare din absida altarului.

Tot în incinta așezământului există turnul clopotniță, care a fost construit în 1743 de Macarie Hrisoverghiu. Primul nivel de formă dreptunghiulară a fost locuința paznicului turnului. Celelalte două nivele au forme octogonale, nivelul al doilea fiind destinat paraclisului.

Paraclisul lui Simion Movilă, aflat la mai puțin de 50 de metri sud de biserica mare, a fost zidit de domn în 1607, cu scopul de a-l înmormânta pe unul din fiii săi. În 1986, fiind puternic avariat datorită ultimelor două cutremure, se năruie, iar reconstrucția sa va încheia în 1997.

Casa Racovițeștilor, construită de hatmanul Nicolae Racoviță în 1663, aparține de așezământ și este situată la numai 70 metri vest de biserică. Construcția masivă a fost folosită inițial de călugări, apoi transformată în pușcărie, orfelinat de fete și școală agronomică.

Mănăstirea a avut numeroase obiecte de cult cu valoare istorică, înstrăinate și jefuite în decursul vremurilor. O mare parte dintre ele au fost ridicate și duse la mănăstirea Zografu de la muntele Athos, în 1862, de egumenul Nathanail. Puținele obiecte care au mai rămas au fost luate la 28 iunie 1907 de administrația Casei Bisericii. Cea mai frumoasă lucrare a Mănăstirii Dobrovăț este "Psaltirea de la Dobrovăț", scrisă în acest loc în septembrie 1530 de Ieromonahul Macarie, piesă care se află astăzi la Biblioteca „Lenin” din Moscova.

Dacă aveți drum spre Vaslui, iar timpul vă permite, opriți-vă pentru un popas și aprindeți o lumânare la mănăstirea Dobrovăț, pe ale cărei ziduri e încrustată adânc istoria Moldovei.

Anca-Mihaela Fasolă

Mesaj prin poșta electronică:

Dumnezeu te binecuvintează în orice clipă

Dacă în această dimineață te-ai trezit și te simți sănătos și nu te-a doborât vreo boală, ești mai binecuvântat decât un milion de oameni, care mor în fiecare săptămână pe pământ.

Dacă nu ai trăit niciodată pericolul războiului, singurătatea temniței, agonia torturii ori chinurile foamei, ești mai presus de 20 de milioane de oameni din această lume.

Dacă poți participa la Sfânta Liturghie fără frica de a fi hărțuit, arestat, torturat sau omorât, ești mai binecuvântat decât cel puțin 3 miliarde de oameni de pe pământ.

Dacă ai mâncare în frigider, haine în dulap, un acoperiș deasupra capului și un loc pentru dormit, ești mai bogat decât 75% din locuitorii acestei lumi.

Dacă ai bani în bancă sau măcar în portofel și ai și posibilitatea de a-i transforma într-un blid de mâncare undeva, faci parte din cei doar 8% bogați ai lumii.

Dacă părinții tăi trăiesc și încă mai sunt căsătoriți, te poți considera între oamenii atât de rar întâlniți în aceste timpuri.

Dacă poți, cu fruntea sus și cu zâmbetul pe buze să fii cu adevărat recunoscător lui Dumnezeu, ești un om binecuvântat pentru că majoritatea pot, dar nu reușesc să o facă

Dacă poți să îți pe cineva de mână, să-l îmbrățișezi sau măcar să-l bați pe umăr, ești binecuvântat, căci ai posibilitatea să oferi atingerea binefăcătoare a lui Dumnezeu.

Dacă poți citi aceste rânduri, ești mai binecuvântat decât două miliarde de oameni care nici măcar nu știu să citească.

Atât de mult te-a binecuvântat Dumnezeu, încât poate niciodată nu vei ști cu adevărat ! Iar dacă ai primit atâtea binecuvântări, pune-le în lucrare, devenind tu însuși izvor de binecuvântări pentru alții.

*Traducere Pr. Mihai Mărgineanu
(Recomandare: Meditează la rândurile de mai sus atunci când ești necăjit, nemulțumit, nedreptățit, neîmplinit sau pur și simplu trist.)*

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu – tel. 0742 044 844
Secretar redacție: Vasilica Onofrei – tel. 0741 706 602

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank